

Beheer van holle wegen

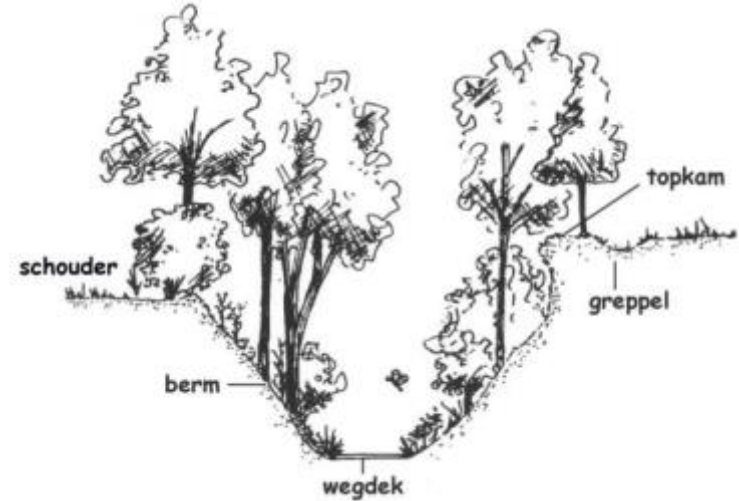
Sint-Truiden 4 november 2014

Regionaal Landschap Haspengouw en Voeren
Centrum Duurzaam Groen

Kenmerken

- Hol = verschil tussen maaiveld en wegdek zo groot dat normaal landbouwvoertuig er niet kan oprijden
- Drie voorwaarden
  - Reliëf
  - Bodem (leem – mergel)
  - Mens

Ontstaan

- Ontstaan tussen dorpskernen (beneden) en landbouwgronden (plateau)
- Langdurig en Intensief gebruik
- Late middeleeuwen

Waarde

- Economische waarde

Hout, verkeersfunctie, recreatie, ...

- Landschappelijk recreatieve waarde

Recreatieve netwerken, belevingswaarde, geven vorm en inhoud aan landschappen,...

- Ecologische waarde

Verbindingsfunctie, leefgebied, stapstenen,...

- Cultuurhistorische waarde

Romeinse wegen, kapellen, spoorlijnen,...

Ecologische waarde

Fauna

- Vogels (broeden, eten, schuilen)
- Zoogdieren (das, konijn, marterachtigen, (vleer)muizen, ...)
- Amfibieën en reptielen (hagedis, hazelworm,..)
- Insecten & slakken (kevers, wijngaardslak, spinnen, vlinders,...)

Ecologische waarde

Bedreigingen

- Verbreding
- Verlies schouder
- Sluikstorten
- Sproeistoffen
- Functieverlies

Beheer

Waarom beheren?

- Misbruik tegen gaan
- Verkeersveiligheid
- Verhogen soortenrijkdom
- Verhogen natuurwaarde

Beheervormen

Vier beheervormen

- Maaibeheer
- Struweelbeheer
- Hakhoutbeheer
- Middelhoutbeheer

Maaibeheer

- Verschil tussen voedselrijk en voedselarm
  - Voedselrijk: kleeftkruid, brandnetel, zevenblad,...
  - Voedselarm: wikke, vlasbekje, fluitekruid
- Bij voorkeur met afvoer van het maaisel
- Verschil tussen zonnige en beschaduwde taluds

Struweelbeheer

Struweel = dichte houtige begroeiing (al of niet met doornen)

- Kunnen regelmatig in vorm gesnoeid worden
- Wanneer nodig verjongen door onderaan af te zetten

Hakhoutbeheer

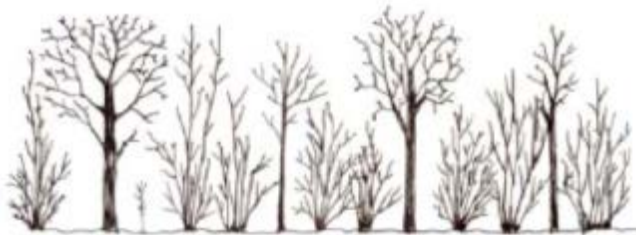
hakhout = regelmatig afzetten nabij de grond

- Historische vorm van beheer
- Zorgt voor verjonging en variatie
- Achterstallig = moeilijk
- Regulier = Omlooptijd bepalen
- Plekgewijs - gefaseerd

Middelhoutbeheer

Middelhout = combinatie van hakhout en opgaande bomen

Voor de kapping

Het hakhout en enkele overstaanders werden gekapt

Na de kapping hakhout loopt terug uit en nieuwe jonge bomen ontwikkelen zich

Middelhoutbeheer

Middelhout = combinatie van hakhout en doorgroeiende opgaande bomen

Beheer

Overig

- Knotbomen > ook jonge bomen knotten
- Dood hout is nuttig > bij voorkeur geen snipperhout
- Exoten > sommigen zeer invasief (japanse duizendknoop)
- Iepenspint > hout moet verbrand worden
- Autochtoon plantgoed

Beheerprincipes

Algemene principes

- Faseren
- Plekgewijs werken
- Zeldzame bijzondere soorten herkennen/behouden
- Hout = Winterwerk
- Gras = najaar

Aandachtspunten

- Holle wegen zijn beschermd (natuurdecreet)
- Geen vergunning = 'normale' onderhoudswerken
- Vergunning = bomen met een stamomtrek >100 cm
omvorming (houtig $<$ $>$ grazig)
in bossen= kapmachtiging
- Aandacht voor perceelgrenzen
- Overleg (ANB, VLM, FRNW, RLH,...)
- Advies en subsidie mogelijk (bvb beheerplannen, knotbomen, kapellen, ...)